

Čtvrtek 7. května 2009

22. je odhodlán beze zbytku plnit svoji úlohu, dostát svým povinnostem, jež souvisejí s činností konference COSAC, a i nadále poskytovat sekretariátu konference COSAC a zástupcům vnitrostátních parlamentů technickou podporu;

23. připomíná, že činnosti Evropského parlamentu a vnitrostátních parlamentů v rámci konference COSAC se musí vzájemně doplňovat, nesmějí být roztržštěné a nesmějí být zneužívány z vnějšku,

24. zastává názor, že do přípravy zasedání konference COSAC a účasti na nich by měly být více zapojeny jeho specializované výbory; domnívá se, že jeho delegace by měla být vedena předsedou Výboru pro ústavní záležitosti a sestávat z předsedů a zpravodajů specializovaných výborů příslušných pro body jednání zařazené na program příslušného zasedání konference COSAC; považuje za nezbytné, aby byla o průběhu a závěrech každého zasedání konference COSAC následně informována Konference předsedů a poslanci;

*

* *

25. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Uplatňování občanské iniciativy

P6_TA(2009)0389

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. května 2009 obsahující výzvu Komisi k předložení návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o uplatňování občanské iniciativy (2008/2169(INI))

(2010/C 212 E/14)

Evropský parlament,

- s ohledem na čl. 192 odst. 2 Smlouvy o ES,
- s ohledem na Lisabonskou smlouvu pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství podepsanou v Lisabonu dne 13. prosince 2007,
- s ohledem na Smlouvu o Ústavě pro Evropu ⁽¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. února 2008 o Lisabonské smlouvě ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. ledna 2006 o období reflexe: struktura, témata a kontext pro hodnocení diskuse o Evropské unii ⁽³⁾,
- s ohledem na články 39 a 45 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro ústavní záležitosti a na stanovisko Petičního výboru (A6- 0043/2009),

⁽¹⁾ Úř. věst. C 310, 16.12.2004, s. 1.

⁽²⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0055.

⁽³⁾ Úř. věst. C 287 E, 24.11.2006, s. 306.

Čtvrtek 7. května 2009

- A. vzhledem k tomu, že Lisabonská smlouva zavádí občanskou iniciativu, tedy postup, kdy se nejméně jeden milion občanů Unie pocházejících z podstatného počtu členských států může ujmout iniciativy a vyzvat Komisi, aby v rámci svých pravomocí předložila vhodný návrh k otázkám, k nimž je podle mínění těchto občanů nezbytné přijetí právního aktu Unie pro účely provedení Smluv – čl. 11 odst. 4 Smlouvy o EU ve znění Lisabonské smlouvy (Smlouva o EU),
- B. vzhledem k tomu, že tak bude mít jeden milion občanů Unie stejné právo vyzvat Komisi, aby předložila návrh právního předpisu, jaké má Rada již od založení Evropských společenství v roce 1957 (původně článek 152 Smlouvy o EHS, nyní článek 208 Smlouvy o ES, v budoucnu článek 241 Smlouvy o fungování Evropské unie) a Evropský parlament od vstupu Maastrichtské smlouvy v platnost v roce 1993 (nyní článek 192 Smlouvy o ES, v budoucnu článek 225 Smlouvy o fungování Evropské unie),
- C. vzhledem k tomu, že se tak občané budou bezprostředně podílet na výkonu svrchované moci Evropské unie, neboť budou poprvé přímo zapojeni do iniciování návrhů evropských právních předpisů,
- D. vzhledem k tomu, že účelem čl. 11 odst. 4 Smlouvy o EU je zavedení práva jednotlivých občanů na účast na občanské iniciativě jakožto zvláštního projevu práva na účast na demokratickém životě Unie podle čl. 10 odst. 3 Smlouvy o EU,
- E. vzhledem k tomu, že právo iniciativy je často zaměňováno s petičním právem; vzhledem k tomu, že je zapotřebí zajistit, aby si občané plně uvědomovali rozdíl mezi těmito dvěma právy, zejména z toho důvodu, že petiční právo je směřováno k Parlamentu, zatímco občanská iniciativa je směřována ke Komisi,
- F. vzhledem k tomu, že orgány Unie a členské státy musí vytvořit podmínky pro bezproblémový, transparentní a účinný výkon práva občanů Unie na demokratickou účast,
- G. vzhledem k tomu, že postupy a podmínky občanské iniciativy včetně minimálního počtu členských států, z nichž musí pocházet občané, kteří se této iniciativy účastní, budou stanoveny Parlamentem a Radou v nařízení na základě řádného legislativního postupu (čl. 24 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie),
- H. vzhledem k tomu, že při přijímání příslušného nařízení i při jeho provádění musí být zajištěna zejména základní práva na rovné zacházení, řádnou správu a právní ochranu,

Minimální počet členských států

- I. vzhledem k tomu, že „minimálním počtem členských států, z nichž musí pocházet občané, kteří iniciativu předkládají“ (čl. 24 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie) musí být „podstatný počet členských států“ (čl. 11 odst. 4 Smlouvy o EU),
- J. vzhledem k tomu, že minimální počet členských států nelze stanovit libovolně, ale musí se řídit účelem tohoto nařízení a být interpretován s ohledem na ostatní ustanovení Smlouvy tak, aby nedocházelo k odlišným výkladům,
- K. vzhledem k tomu, že toto nařízení má zajistit, aby východiskem evropského legislativního procesu nebyly individuální zájmy členských států, nýbrž společný evropský zájem,
- L. vzhledem k tomu, že z článku 76 Smlouvy o fungování Evropské unie vyplývá, že pokud je legislativní návrh předložen čtvrtinou členských států, lze předpokládat, že byl společný evropský zájem dostatečně zohledněn; vzhledem k tomu, že takový minimální počet lze tedy považovat za nezpochybnitelný,
- M. vzhledem k tomu, že účel tohoto nařízení je naplněn pouze tehdy, je-li tento požadavek spojen s minimálním počtem projevů podpory v každém z těchto členských států;

Čtvrtek 7. května 2009

- N. vzhledem k tomu, že z čl. 11 odst. 4 Smlouvy o EU, který stanoví jeden milion občanů Unie z celkového počtu cca 500 milionů občanů, lze vyvodit závěr, že za reprezentativní by měla být považována 1/500 obyvatelstva,

Minimální věk účastníků

- O. vzhledem k tomu, že čl. 11 odst. 4 Smlouvy o EU platí pro všechny občany Unie,
- P. avšak vzhledem k tomu, že jakékoli omezení práva na demokratickou účast a jakýkoli projev nerovného zacházení na základě věku musí být v souladu se zásadou proporcionality,
- Q. vzhledem k tomu, že je rovněž žádoucí zabránit rozdílným výkladům, které by se objevily, pokud by byl v členském státě například minimální věk pro účast ve volbách do Evropského parlamentu nižší než minimální věk pro účast na občanské iniciativě,

Postup

- R. vzhledem k tomu, že Komise se na základě úspěšné občanské iniciativy musí zabývat jejím předmětem a rozhodnout, zda a v jakém rozsahu předloží návrh odpovídajícího právního předpisu,
- S. vzhledem k tomu, že by bylo účelné, aby se iniciativy odvolávaly na jeden či více odpovídajících právních základů pro předložení navrhovaného právního předpisu Komisí,
- T. vzhledem k tomu, že občanská iniciativa může postupovat pouze tehdy, je-li přípustná, tedy:
- obsahuje výzvu, aby Komise předložila návrh právního předpisu Unie,
 - Unie má v příslušných věcech legislativní pravomoc a Komise disponuje právem návrh podat a
 - požadovaný právní předpis není zjevně v rozporu s obecnými právními principy platnými v Unii,
- U. vzhledem k tomu, že občanská iniciativa je úspěšná, je-li přípustná ve výše uvedeném smyslu a je-li reprezentativní v tom smyslu, že ji podporuje nejméně jeden milion občanů, kteří jsou státními příslušníky podstatného počtu členských států,
- V. vzhledem k tomu, že úkolem Komise je ověřit, zda jsou splněny podmínky úspěšnosti občanské iniciativy,
- W. vzhledem k tomu, že pro organizaci občanské iniciativy je velmi žádoucí, aby ještě před zahájením shromažďování projevů podpory existovala právní jistota ohledně přípustnosti dané iniciativy,
- X. vzhledem k tomu, že Komise nemůže ověřovat pravost projevů podpory, a proto by tento úkol měly plnit členské státy; vzhledem k tomu, že z toho vyplývající povinnosti členských států se však vztahují pouze na iniciativy v rámci čl. 11 odst. 4 Smlouvy o EU a v žádném případě se nevztahují na iniciativy, které jsou z výše uvedených důvodů nepřípustné; vzhledem k tomu, že je tedy nutné, aby měly členské státy právní jistotu ohledně přípustnosti občanské iniciativy ještě před zahájením shromažďování projevů podpory,
- Y. vzhledem k tomu, že ověřování přípustnosti občanské iniciativy ze strany Komise je ovšem omezeno výlučně na výše uvedené právní důvody a v žádném případě nesmí být ovlivněno politickými zájmy; vzhledem k tomu, že Komise tedy nebude moci rozhodnout o tom, zda je občanská iniciativa přípustná, na základě svých politických postojů,

Čtvrtek 7. května 2009

- Z. vzhledem k tomu, že jako účelné se jeví rozdělit postup občanské iniciativy do následujících pěti fází:
- oznámení iniciativy,
 - shromažďování projevů podpory,
 - předložení iniciativy,
 - prohlášení Komise o jejím postoji,
 - ověření, zda je požadovaný právní předpis v souladu se smlouvami,

Zásada transparentnosti

- AA. vzhledem k tomu, že občanská iniciativa je prostředkem výkonu veřejné svrchované moci v oblasti tvorby právních předpisů, a proto se na ni vztahuje zásada transparentnosti; vzhledem k tomu, že organizátoři občanské iniciativy musí tedy veřejně převzít odpovědnost za její financování včetně zdrojů tohoto financování,

Politické sledování postupu občanské iniciativy

- AB. vzhledem k tomu, že sledování postupu občanské iniciativy je politickým úkolem Parlamentu,
- AC. vzhledem k tomu, že tato odpovědnost se týká provádění nařízení o občanské iniciativě jako takového, stejně jako politického postoje Komise k žádosti předložené v rámci této iniciativy,
- AD. vzhledem k tomu, že je důležité zajistit slučitelnost návrhů předložených Komisi v rámci občanské iniciativy s demokraticky schválenými prioritami a návrhy Parlamentu,
1. na základě článku 24 Smlouvy o fungování Evropské unie vyzývá Komisi, aby bezodkladně po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost předložila návrh nařízení o občanské iniciativě;
 2. vyzývá Komisi, aby přitom řádně zohlednila doporučení uvedená v příloze tohoto usnesení;
 3. požaduje, aby bylo nařízení jednoznačné, jednoduché a v praxi snadno uplatnitelné a aby obsahovalo praktické prvky související s definicí občanské iniciativy, které zabrání tomu, že bude zaměňována s petičním právem;
 4. prohlašuje, že ihned po přijetí tohoto nařízení se začne zabývat vytvořením účinného systému sledování postupu občanské iniciativy;

*

* *

5. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.
-

Čtvrtek 7. května 2009

PŘÍLOHA

DOPORUČENÍ K OBSAHU NÁVRHU NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY O UPLATŇOVÁNÍ OBČANSKÉ INICIATIVY, KTERÝ PŘEDLOŽÍ KOMISE***Stanovení minimálního počtu členských států***

1. Minimální počet členských států, ze kterých musí pocházet občané, kteří se účastní občanské iniciativy, je stanoven na jednu čtvrtinu členských států.
2. Tento požadavek je splněn pouze tehdy, pokud v každém z daných členských států podporuje iniciativu nejméně 1/500 obyvatelstva.

Stanovení minimálního věku účastníků

3. Občanské iniciativy se může účastnit každý občan Unie, který má v souladu s právními předpisy svého členského státu volební právo.

Stanovení postupu

4. Občanská iniciativa má pět fází:
 - oznámení iniciativy,
 - shromažďování projevů podpory,
 - předložení iniciativy,
 - prohlášení Komise o jejím postoji,
 - ověření, zda je požadovaný právní předpis v souladu se smlouvami.
5. První fáze občanské iniciativy je zahájena oznámením iniciativy Komisi ze strany organizátorů a ukončena vydáním oficiálního rozhodnutí Komise o výsledku jejího oznámení. Tato fáze probíhá následovně:
 - a) Občanskou iniciativu musí její organizátoři řádně oznámit Komisi. V oznámení musí být uvedeno jméno, datum narození, státní příslušnost a bydliště každého organizátora a přesné znění občanské iniciativy v některém z úředních jazyků Evropské unie.
 - b) Komise ověří formální přípustnost oznámené občanské iniciativy. Občanská iniciativa je formálně přípustná, pokud splňuje tyto čtyři podmínky:
 - Obsahuje výzvu, aby Komise předložila návrh právního předpisu Unie.
 - Unie má v souladu se smlouvami, na nichž je Unie založena, pravomoc, aby takový právní předpis vydala.
 - Komise má v souladu se smlouvami, na nichž je Unie založena, pravomoc předložit návrh právního předpisu v dané věci.
 - Požadovaný právní předpis není zjevně v rozporu s obecnými právními principy platnými v Unii.

Komise poskytne organizátorům veškerou náležitou podporu podle článku 41 Listiny základních práv Evropské unie, aby byla zajištěna přípustnost oznámených iniciativ. Komise rovněž informuje organizátory o platných nebo připravovaných legislativních návrzích, které se týkají předmětu příslušné občanské iniciativy, a o oznámených občanských iniciativách, jež byly shledány přípustnými a jež se zcela nebo částečně týkají stejných záležitostí.

Čtvrtek 7. května 2009

- c) Do dvou měsíců od oznámení občanské iniciativy musí Komise rozhodnout, zda je iniciativa přípustná lze oznámení přijmout. Oznámení může být zamítnuto pouze z důvodů stanovených právními předpisy a v žádném případě jej nelze zamítnout na základě politických zájmů.
 - d) Rozhodnutí je adresováno jak jednotlivým organizátorům, tak i veřejnosti. Organizátoři obdrží oznámení o rozhodnutí a to se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. O tomto rozhodnutí jsou bezodkladně informováni Evropský parlament, Rada a členské státy.
 - e) Přezkum rozhodnutí provádí Soudní dvůr Evropské unie a evropský veřejný ochránce práv v souladu s příslušnými právními předpisy EU. To platí obdobně i v případě, že Komise takové rozhodnutí nevydává.
 - f) Komise vede na svých internetových stránkách veřejně přístupný seznam všech úspěšně oznámených občanských iniciativ.
 - g) Organizátoři občanské iniciativy mohou vzít iniciativu kdykoliv zpět. Tato iniciativa se pak považuje za neoznámenou a je vymazána z výše uvedeného seznamu Komise.
6. Druhá fáze občanské iniciativy zahrnuje shromažďování projevů podpory občanů pro úspěšně oznámenou iniciativu a úřední potvrzení o výsledku shromažďování projevů podpory občanů vydané členskými státy. Tato fáze probíhá následovně:
- a) Členské státy stanoví účinný postup shromažďování právoplatných projevů podpory občanské iniciativy, stejně jako účinný postup vydávání úředních potvrzení o výsledcích shromažďování těchto projevů.
 - b) Projev podpory je právoplatný, pokud je učiněn během lhůty pro shromažďování projevů podpory v souladu s příslušnými právními předpisy dotčeného členského státu a EU. Lhůta pro shromažďování projevů podpory je jeden rok. Tato lhůta počíná běžet od prvního dne třetího měsíce, který následuje po vydání rozhodnutí o oznámení občanské iniciativy.
 - c) Každý občan, který iniciativu podporuje, musí svou podporu vyjádřit individuálně, zpravidla svým vlastnoručním, případně elektronickým podpisem. Z projevu podpory musí být zřetelné minimálně jméno, datum narození, bydliště a státní příslušnost osoby, která podporu projevuje. Občan, který má více než jednu státní příslušnost, uvede pouze jednu z nich, kterou si sám zvolí.
- Na nakládání s osobními údaji se vztahují předpisy o ochraně údajů, za jejichž dodržování nesou odpovědnost organizátoři iniciativy.
- d) Podporu občanské iniciativě lze projevit pouze jednou. Každý projev podpory obsahuje samostatné čestné prohlášení osoby, která podporu projevuje, že tutéž občanskou iniciativu doposud nepodpořila.
 - e) Každý projev podpory může být před uplynutím lhůty pro shromažďování projevů podpory odvolán. Po odvolání se tento projev podpory považuje za neučiněný. Každého, kdo projevuje podporu, musí organizátoři o této možnosti informovat. Každý projev podpory musí obsahovat samostatné prohlášení osoby, která podporu projevuje, že byla o této skutečnosti poučena.
 - f) Každá osoba, která projevuje podporu, od organizátorů obdrží kopii projevu své podpory včetně kopie svého čestného prohlášení a prohlášení o tom, že byla seznámena s možností podporu odvolat.
 - g) Do dvou měsíců a po ověření dokladů o projevech podpory vystaví členské státy organizátorům občanské iniciativy úřední potvrzení o počtu podpor, které byly právoplatně projeveny, v členění podle státní příslušnosti osob, které podporu projevily. Členské státy prostřednictvím přiměřených opatření zajistí, aby byl každý projev podpory potvrzen členským státem jen jednou a aby bylo účinně zabráněno tomu, že bude jeden projev podpory potvrzen několika členskými státy nebo několika subjekty téhož členského státu.
- Na nakládání s osobními údaji se vztahují předpisy o ochraně osobních údajů, za jejichž dodržování nesou odpovědnost organizátoři iniciativy.
7. Třetí fáze občanské iniciativy je zahájena tehdy, když organizátoři předloží občanskou iniciativu Komisi, a je ukončena vydáním oficiálního rozhodnutí Komise o výsledku předložení občanské iniciativy. Tato fáze probíhá následovně:
- a) Občanskou iniciativu musí její organizátoři právoplatně předložit Komisi. Při jejím předložení je nutné připojit potvrzení členských států o počtu učiněných projevů podpory.

Čtvrtek 7. května 2009

- b) Komise ověří, zda je předložená občanská iniciativa reprezentativní. Občanská iniciativa je reprezentativní, pokud:
- získala podporu alespoň jednoho milionu občanů Unie,
 - zahrnuje státní příslušníky nejméně jedné čtvrtiny členských států,
 - počet státních příslušníků každého z těchto členských států představuje nejméně 1/500 obyvatel tohoto členského státu.
- c) Do dvou měsíců od předložení občanské iniciativy musí Komise rozhodnout, zda byla iniciativa předložena úspěšně. Toto rozhodnutí musí obsahovat výrok o tom, zda je iniciativa reprezentativní, či nikoli. Předložení iniciativy může být zamítnuto pouze z důvodů stanovených právními předpisy a v žádném případě jej nelze zamítnout na základě politických zájmů.
- d) Rozhodnutí je adresováno jak jednotlivým organizátorům, tak i veřejnosti. Organizátoři obdrží oznámení o rozhodnutí a to se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. O tomto rozhodnutí jsou bezodkladně informováni Evropský parlament, Rada a členské státy.
- e) Přezkum rozhodnutí provádí Soudní dvůr Evropské unie a evropský veřejný ochránce práv v souladu s příslušnými právními předpisy Evropské unie. To platí obdobně i v případě, že Komise takové rozhodnutí nevydává.
- f) Komise vede na svých internetových stránkách veřejně přístupný seznam všech úspěšně předložených občanských iniciativ.
8. Čtvrtá fáze občanské iniciativy zahrnuje podrobné posouzení věcného obsahu občanské iniciativy ze strany Komise a končí vydáním oficiálního stanoviska Komise k výzvě obsažené v občanské iniciativě, aby Komise předložila návrh právního předpisu. Tato fáze probíhá následovně:
- a) Pokud byla občanská iniciativa úspěšně předložena, musí se Komise zabývat jejím věcným obsahem.
 - b) Za tímto účelem Komise pozve organizátory občanské iniciativy k jednání o této iniciativě, na němž mají možnost její předmět podrobně objasnit.
 - c) O výzvě obsažené v iniciativě musí Komise rozhodnout do tří měsíců. Nemá-li v úmyslu předložit žádný návrh, sdělí důvody svého rozhodnutí Parlamentu a organizátorům.
 - d) Rozhodnutí je adresováno jak jednotlivým organizátorům, tak i veřejnosti. Organizátoři obdrží oznámení o rozhodnutí a to se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. O tomto rozhodnutí jsou bezodkladně informováni Evropský parlament, Rada a členské státy.
 - e) Pokud Komise na základě požadavku předloženého v rámci občanské iniciativy žádné rozhodnutí nevydává, podléhá tento případ přezkumu ze strany Soudního dvora Evropské unie a evropského veřejného ochránce práv v souladu s příslušnými právními předpisy EU.

Zásada transparentnosti

9. V přiměřené lhůtě po ukončení řízení jsou organizátoři úspěšně předložené občanské iniciativy povinni předložit Komisi zprávu o financování iniciativy včetně zdrojů tohoto financování (zpráva o transparentnosti). Komise tuto zprávu prověří a zveřejní spolu se stanoviskem.
10. Komise by se zpravidla měla začít zabývat obsahem žádosti podané v rámci občanské iniciativy teprve po předložení řádné zprávy o transparentnosti.
-